

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Peregrinus terræ. Fascicvlvs Myrrhæ Siue Considerationes Variæ Super
Plagas Et Vulnera Christi D.N. Itinerarium. Seraphinus. Civis coeli

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

Iter VIII. De iudicio particulari

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49469](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49469)

similis gratia alteri adhuc personæ indulta fuit, quæ
contendat montem Oliveti, ubi contemplando gloriam
procul ruptis præcordiis propter Divini amoris violen-
tiam spiritum exhalavit.

20.

Ibidem.

Sacros Franciscus de Paula constitutus in extremis
suarum sibi prælegi Passionem Christi à sancto Evange-
lita Joanne descriptam.

21.

Sur. 2. Apr.

Item refertur de sancto Vincentio Ferrerio, qui im-
minente mortis articulo omnium quatuor Evangelio-
rum sanctissimæ Passionis voluit auscultare lectio-
nem.

22.

Idem 5. Apr.

De Judicio Particulari.

Iter seu Dies. VIII.

Dividitur hæc dies in sex quæsitæ, primum erit
de terrore Judicij, secundum de apparitio-
nibus, quæ in eodem evenire solent, tertium de
partibus Judicis, quartum de accusatoribus, quin-
tum de materia, sextum de auxilio sanctissimæ Vir-
ginis.

De Terrore Judicij.

TITUL. I.

EX variis, at ex tribus præcipuè causis Judicium *Carthus. de*
Particulare admodum horribile ac tremendum est, 4. novissi-
ma Deus sub vitæ terminum cujuslibet hominis *mis.*
precipit animam. Primum *ex parte judicantis*, quia *Judicium*
sua sententiam pronunciaturus est infinitæ poten- *tribus de*
tæ, infinitæ sapientiæ, infinitæ justitiæ; unde *causis tur-*
quispiam ei resistere, nec quicquam eum la- *ribile.*
rere, nec ullus ipsum ab æquo justitiæ tramite
aut retrahere potest. Secundò *ex parte judi-*
cantis, quia anima, quæ judicabitur, nec se abscondere,
nec

SUI
SUI
SUI

nec se excusare; neque appellare poterit. Tunc
parte retributionis, quæ est æterna, aut gloria
pœnæ; unde meritò dixit Apostolus: *Beati-
tudinem in aeternum viventis, & consequenter, in æter-
no punientis.*

*Epist. ad
Hebr. 10.*

*incidere in manus Dei viventis, & consequenter, in æter-
no punientis.*

S. Anselm.

Sanctus Anselmus horrorem & terrorem parti-
culari ob oculos nobis ponit in hunc alium
apprehendū *Tunc à dextris erunt peccata accusantis, à sinist-
ris terrorem nita Demonum turba, subitus horrendum coe-
lesti Iudicis. Superius Iudex iratus.*

ej.

Præterea, quàm sit terribile hoc Judicium,
probatur, quod omnibus constabit conditionibus
in vero aliquo Judicio decurrere solent, omni-
tremo subjectæ sunt horrori.

Cōditiones

Primò, in Judicio particulari erit *intimatio*
rigorosi Iudicij. *at temporis incogniti: etenim nescitur, quo
mense, quo die, qua hora, qualivè momento*

S. Vincent.

dicendum sit, & per consequens neque scitur,
vocaberis ad Judicium. Et ve. ò Deus volere,
2. *Advent. hora sit incognita, ut omnis hora sit suspecta, & se-
mper moriendum paratus inventaris; Verùm quomodo
hoc tempus determinatum Judicij Deo notum
incogitum? Respondet S. Thomas: Est
statim post separationem, idque in primo instanti
separationem animæ à corpore: totum namque
vita ad ultimum usque mortis instanti perinet
vix, in quo anima mereri, salvari aut damnari
sed cum hoc sit determinatum instanti, nescitur
nam illud sit.*

Ferrer Dō.

*hora sit incognita, ut omnis hora sit suspecta, & se-
mper moriendum paratus inventaris; Verùm quomodo
hoc tempus determinatum Judicij Deo notum
incogitum? Respondet S. Thomas: Est
statim post separationem, idque in primo instanti
separationem animæ à corpore: totum namque
vita ad ultimum usque mortis instanti perinet
vix, in quo anima mereri, salvari aut damnari
sed cum hoc sit determinatum instanti, nescitur
nam illud sit.*

2. Advent.

*hora sit incognita, ut omnis hora sit suspecta, & se-
mper moriendum paratus inventaris; Verùm quomodo
hoc tempus determinatum Judicij Deo notum
incogitum? Respondet S. Thomas: Est
statim post separationem, idque in primo instanti
separationem animæ à corpore: totum namque
vita ad ultimum usque mortis instanti perinet
vix, in quo anima mereri, salvari aut damnari
sed cum hoc sit determinatum instanti, nescitur
nam illud sit.*

Prima con-

ditio inti-

matio tēpo-

*ris. D. Gre. statim post separationem, idque in primo instanti
separationem animæ à corpore: totum namque
vita ad ultimum usque mortis instanti perinet
vix, in quo anima mereri, salvari aut damnari
sed cum hoc sit determinatum instanti, nescitur
nam illud sit.*

in Evang.

*4. vitæ ad ultimum usque mortis instanti perinet
vix, in quo anima mereri, salvari aut damnari
sed cum hoc sit determinatum instanti, nescitur
nam illud sit.*

S. Tho. 4.

*vix, in quo anima mereri, salvari aut damnari
sed cum hoc sit determinatum instanti, nescitur
nam illud sit.*

cont. Gētes.

*vix, in quo anima mereri, salvari aut damnari
sed cum hoc sit determinatum instanti, nescitur
nam illud sit.*

6. 91. & 92.

*vix, in quo anima mereri, salvari aut damnari
sed cum hoc sit determinatum instanti, nescitur
nam illud sit.*

Secunda,

preparatio

loci.

Secundò, in Judicio particulari erit *preparatio*
& hæc quoque ignota est, quia non constat,
aut in mari, an domi, aut foris, an in hoc vel illo
moriturus sis; quapropter, cum ubivis locum
mori possit, ubique mors expectanda est, cum
quando mensæ accumbimus aut in lecto necesse
mientes. Hanc veritatem agnoscere quomodo
*Seneca. In omni loco mors tibi insidiat, & tu in omni loco
exspecta, inquit Seneca.*

Seneca.

*In omni loco mors tibi insidiat, & tu in omni loco
exspecta, inquit Seneca.*

Tertia, citatio partium, & hæc citatio fiet cum timore & tremore ab ipso met lethali morbo, incipit homo pallefcere, & tremere, quia reperit mortem esse ministram mortis, & per eam citari ad ultimum iudicium.

Quarta discussio causa, concurrente irroganti propriæ conscientia testimonio, quod erit te- rram omni acceptione maius, iuxta Diuinum

Quinta fulminatio sententia, confortis metris causæ, & ad has condiciones, utpotè, priores reducantur alia timore plenissima.

Conceptus Abbatis E- l- a utilis pro salute anima. In vit. PP. S. Bern. re- solutio ob timore iudicis:

tertio, adertit citatio partium, & hæc citatio fiet cum timore & tremore ab ipso met lethali morbo, incipit homo pallefcere, & tremere, quia reperit mortem esse ministram mortis, & per eam citari ad ultimum iudicium.

Quarto, sequetur discussio causa, concurrente irroganti propriæ conscientia testimonio, quod erit te- rram omni acceptione maius, iuxta Diuinum

Quinto, luper veniet fulminatio sententia, confortis metris causæ, & ad has condiciones, utpotè, priores reducantur alia timore plenissima.

in verbis brevissimam! quia in vnica dū- tate constitit dictione, imò in vnica solâ littera, i, enim- Index dicit reprobo: i maledicte in ignem ater- nū, et copiosissimam in sententia, quia in illo, i, i- uoluit Diuini iudicii efficacia, æternæ pœnæ damna- tione, vniuersa miseria, & animæ exterminium. O sen- tentiam solam tremendam, solam terribilem, solam for- midabilem non est timenda fames, non pestis, non bel- licum mors, nec vllæ mundi aduersitates & tribula- tiones, sed sola æterni iudicis sententia in æternum

condemnantis, & sine fine punientis. Quamobrem conceptus Abbas Elias indelebili semper recolens me- moria ultimi iudicii particularis finalē sententiā dicebat: *Firmum est mihi propositum cum timore cogito, egressum animæ de corpore, ad Deum, & sententiam iudicis.* Et S. Bern. in tractato correptus timore, totus timidus & anxius fecit propositum, se nunquam velle lætari, sed semper plangeie, donec liber à sententia mortis audiat Christi sententiam vitæ: *Firmum est mihi propositum nunquam ridendi, quousq; audiam ex ore Dei illa sententia: Venite benedicte, & nunquam à fletu desistendi, nisi sit liber ab illa sententia: Ite maledicte.*

Secundo, subsequitur sententia executio, quæ subito, & in eodem momento fiet, veluti eodem momento, cæteræ concomitantiones, quæ in eodem intercurrunt iudicio; ita post egressum animæ ex corpore subito in vnico instanti continget anima presentatio, ab- examen, examinatio, sententia, & executio, in eodem momento.

D

momento

momento anima reperietur aut in Inferno, in qua
pœnarum æternitate, aut in Paradiso in æternitate
gloriæ.

*Exempla
Iudicii ter-
rorem cõ-
monstran-
tia.*

EXEMPLA.

TIT. II.

1.
*D. Vinc. in
Sexag. serm.*

3.

2.
*Climac.
grad. 2.*

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

Sanctus Vincentius Ferrerius de quodam ad
te recenset, quod in somno adductus ad Divi
Iudicium tantum exinde conceperit timorem & pœ-
nitentiam, ut de somno excitatus totus canus inventus fuerit.
Terribile, & huic proposito conformem exemplum
quod refert Climacus de quodam Religioso S. viro
post multos assultus & tentationes Dæmonis
audientibus cunctis astantibus coactus fuit discer-
teri: *Verum est, ad hoc nescio, quid dicam, Dei
misericordiam imploretur.* Cæteris de præviis acculatus
Dæmonis coram Iudice responderat, aut quia per
de quibus arguebatur, per confessionem delectatus
quia de iis per orationes & jejunia magnam subiecit
penitentiam, vel denique quia eorum, quæ ei opposi-
tæ erant, falsitatem ostenderet; at ultimæ accitatus
manus, & quid responderet, hæc scivit: quare
ad hoc nescio quid dicam, Dei misericordiam
imploretur. **Q**uod si ergo hic Religiosus tam sanctus, qui
quadraginta annos Religionis, uti subiungit
Theodor, dono lachrymarum præditus, miracula multa
operatus, exitum de sua salute incertum ac dubium
qui dicendum est de aliis, qui eo longè inferioris
sanctitate vitæ?

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

3.

Ut terror Divinæ sententiæ, quam Christus D.
mortalis horâ contra peccatores proclamabit, clarior
cipiatur, non abs re erit, si nobis ob oculos ponatur
emplum Theodori Papæ Pyrrhum Hæreticorum
cõmunicationis ferientis fulmine. Accessit Pontifex
tate Sancti Petri, & præsentem ibidem magnam præ-
sentem multitudinem accepit calicem, quo continebatur Sanguis
Christi.

Christi C. N. consecratus. Et ex vivifico Sanguine attra-

De apparitionibus in morte.

TIT. III.

Tempus mortis est tempus visionum & apparitionum, in morte variæ contingere solent visiones & appa-

D Greg lib 4. Dial. c. 26. Et 41. In agone habentur visiones.

S Vicent. Ferr. serm. in Sabb. post Ascens

D a necef

necessitate illius animæ, & cum Angelis simul deli-
dunt multi Sancti, ii præsertim, erga quos inmiran-
titur devotus in vita, & cuncti moribundo afflicti-
lianturque. Ubi S. Vincentius aduertit, magis
pus esse reverentiâ, quotquot infirmo mori vult
sunt, aut conclave eius subintrant, propter præ-
sentiam Angelorum & Sanctorum, qui ibidem morantur.

*Dicta vi-
siones alio
modo exhi-
bentur bo-
nis, alio
modo ma-
lis.*

Angeli & Sancti, qui ibidem morantur, firmo assistunt, licet incogniti & invisibiles; Vnde
visitationes & succursus alio modo exhibentur
alio modo malis: bonis comparent in maiori
iuxta maiora merita, & eum in finem, ut sine formidine
sine dolore solvantur, & magnâ cum pace & quiete
timore & dolore moriantur, ac nonnunquam ali-
ruerunt audire cœlestem Angelorum musicam de
diam, ut dum illam libenter audiunt, moris delicta
sentiant; At malis alio modo comparent Angeli
alium finem: primò in minori numero iuxta
rita: secundò, propter hunc finem, ut sine culpa
minori culpa & minori poenâ solvantur, timentes
fragrantibus bonis sanctorum Angelorum inspi-
bus aut reducantur ad statum gratiæ, aut, si hoc
queat, moriantur saltem cum minori peccato
mero, & cum maiori reatu ac debito poenæ; & in
apparitione & abstinentiâ Angelorum & sanctorum

*S. Greg.
Dial. lib. 4.
c. 26 & 41.
& c. 11.
14.
vid. exemp.
1.2 & 3.*

Comparet quoque sanctissima Virgo moribus
servis suis, qui eam amore persecuti fuerunt, et
deliter in vita servierunt: *Facile videtur* (scilicet
pore morus) *ab iis, qui diligunt eam.* Idem dicitur
est de Christo D. N. veluti ipsemet Christus S. Mat-
revelavit: *Adsum in morte eorum, qui mihi pœ-
servierunt.*

*Vid. exemp
4. 5. 6. 7. 8.
Sap. 6. v. 13.
S. Metbild
Blos. mon.
Spir. c. 21.
vid. exemp.*

Quo ad posteriores apparitiones Demoni-
geordinaria comparent omnibus tam bonis, quam
lis, id enim enim iis à Deo concessum & permis-
Tu insidiaberis calcaneo eius, scilicet in fine vite; &
mirum est eos apparere hominibus, cum etiam mori-
rint interesse mori Christi, in quâ comparuit
Stans super brachium crucis, sed dum capere conatur
captus est; nihilominus Beatissima Virgo per gratiam
speciale privilegium in morte exempta fuit à Demoni-

*9.
Apparent
quoque
Damonas.*

*Glossa su-
per Tobiam*

visione: *Obtinuit gratiam, ne videret Demones in S. Vincent.*
Verum non eodem, sed diuerso modo Ferr. Dom.
impetunt bonis & malis; bonis in purgationem, vel in 1. Advent.
malis, eiusque augmentum; at malis in poenam & serm. 4.
annatationem, nimirum, primò, vt in iis impediunt Ob quem
quodcumque salutis medium, ne possint confiteri, aut finem ap-
probraculum contritionis, aut saltem ne confessio fa- pareant
da & cordialis, sed solum verbalis, vero ca- malis.
bolore & proposito.

Secundò, comparent sub horrenda specie, vt ad
operatio nem redigant agonizantes, qui nunquam et-
tius, quod vident, signum exhibent circumstan-
tibus, attulerit sanctus Chrysostomus, *Terribiles vi-*
Tom. 2.
que exsines, & quia spirituum species ferre non possunt, hom. 16.
erunt, qui adsunt, aspiciunt oculis.

Tertio, vt capiant domicilium illius animæ tanquàm
debitæ; vnde veluti per anticipatam solutionem
de gustare etiam incipiunt pœnas illas, quas
per totam æternitatem experientur in Inferno.

Quartò denique comparent & assistunt misero mo-
do, vt per vim & violentiam infœlicem illam a-
corpore diuellant, veluti attestatur sanctus
Mali in morte vident Demones magno im-
S. Anton.
1. p. tit. 5.
6. 2.

EXEMPLA.

Primo de apparitionibus Sanctorum.

TIT. IV.

*Apparitiones bone
confirmantur exem-
plis.*

Quinto Melito monacho in extremis constituto & ti-
mori moreis subiecto apparuit quidam Angcius de-
& exhibens ei epistolam, dixitque: *Aperi, &*
aperuit, & in ea reperit nomen suum aureis lit-
teris scriptum, in signum, quod scriptum erat in libro
*& cum hoc felicissimo nuncio, certâ spe & si-
ducia*

1.
S Greg.
Dial. lib. 4.
c. 26.

duciâ, absque vlllo timore mortuus est, Creatori suo
dens animam.

2.
Ibid. c. 14.

Sanctus Servulus paralyticus extremos sentiebat
lores, & propter infirmitatem, quam patiebatur, pro-
pter mortis agoniam sibi imminentem; Sed
Deus ab omnibus eriperet doloribus, confortari
solatus est ipsum cœlesti Angelorum musicâ, vnde
circumstantibus: *Tacete, non auditis, quantas
laudes in cœlo? & ad illas intendens, anima illa sancti
ne soluta est, ut conjungeretur Creatori suo in
gloria.*

3.
Ibid. c. 13.

S. Galla appropinquante mortis horâ vidit
ad se venientem; undè dixit ei: *Quid est Domine
novi boni confers Protector meus, dimissa sunt
cata mea? Respondit Sanctus, dimissa, veni, & ha-
piravit, ut uniretur Sponso suo Christo in nauis
riâ thalamo.*

Variis item exemplis ostendi potest, quâ ratio-
nissima Virgo appareat in mortis articulo devoti-
simo clientibus & famulis; sed pauca quædam, eaque
in medium proferam.

4.
Ibid. c. 17.

Refert S. Gregorius de puella quadam vocata
quod ei sanctissima Virgo comparuerit in mortis
culo, & cum infirma diceret: *Ecce Domina venio,
Domina venio, in hac voce spiritum reddidit Deo.
simâ Virgine pro ea intercedente.*

5.
S. Hieron.
Plat. de
bono status
Relig. c. 31.

Alphonfus Ordinis S. Francisci Religiosus, vix
pinquans termino, vidit sanctissimam Deiparam
merabilium Angelorum comitatu se ipsam sibi que-
tem: *Quid times fili? veni securus, quoniam Filius
cui fideliter servisti, dabit tibi coronam vitæ.*

6.
Ioan. Bonif.
in Hist. B.
V. lib. 4. c. 1.

Romæ in collegio Germanico adolescens mor-
nomine Henricus Abaiden: hic inscriptus erat. Cœ-
ternitati sanctissimæ Virgini, cumque vitæ mortis
subintraret confinia, multumque vexaretur à Dæ-
monibus, apparuit ei Regina Angelorum, quæ malignis
alloquendo spiritus hæc in verba prorupit: *Qui
cum illo, qui tot annis mihi in mea congregatione ser-
subitè disparuere Dæmones, & adolescens ve gratias
præcellæ Dei Matri, paulò post cum magno paradiso
te ex hac vita migravit.*

7.
Bellum. lib.
8. c. 96.

nam pauper: quam gravi obnoxiam infirmitati vi-
cesserat sanctissima Virgo vnâ cum duabus
peccatorum, Virginumq; turmis assistentiam & solatium
prædurâ, fecit, & panno lineo sudorem fronte de-
puit. Vidua deindè susceptis sanctissimis Sacramentis
supremi, cuius animam Virgo sanctissima in concen-
tu Angelorum conduxit ad cœlum, & totum huius rei suc-
cessum vidit Beata Maria Ognacensis, quæ infirmam vi-
ditam aduenerat.

8.
S. Brig. lib.
7. reuelat.

Similis exhibita fuit gratia Carolo S. Brigidæ filio
peccati sanctissima Mater, quam is in vita speciali coluit
seruatore, primò adfuit illi in extremis laboranti; se-
cundò, expulit Dæmones, neque permisit, ut ipsum ul-
timâ horâ quouis modo tentarent; tertio post mor-
tem, detulit animam eius propriis manibus in pa-
trium: Præter has Virginis apparitiones, legitur quo-
que de Christo D. N. cum apparuisse servis suis mortis
momento.

9.
D. Greg.
Dial. lib. 4.
c. 6.

Arcaet S. Gregorius de S. Tersilla Virgine Amicâ
sua, quod morti vicina sursum respiciens Iesum venien-
tem vidit; eundè altâ voce dixit circumstantibus: Rece-
de, Iesum venis; & in eum intendens, quem vi-
dit, sancta anima à corpore egressa est, & ad spon-
satum evolauit.

De Apparitionibus Dæmonum.

TIT. V.

Exemplis
aliis confir-
mantur
apparitio-
nis Dæmo-
num.

1.
S. Pet.
Dam. spec.
tit. conuers.
c. 2.

Quidam Pater Damianus refert de misero quodam
peccatore, cui non solum in morte assistebant Dæmo-
nes, qui tempore faciendæ confessionis vehementem
excitabant lethargum, adeoque, nè confiteri
possent, obstabant; verùm etiam post mortem sub specie
horum nigrorum canum assistebant sepulturæ, quasi
custodientes.

2.
S. Greg. 2.
loc. sup. cit.
c. 38.

Narrat S. Gregorius de peccatore nomine Cryso-
phoro, qui mortis vicinus propriis corporis oculis
conspexit accedentes Dæmones in forma horrenda

& terribili; unde cepit tremere & pallescere, & magis
vocibus clamare, & invocare auxilium, subterfugit
Inducias vel usque manè, inducias vel usque mane
nulla ei concessit fuere inducia, quia in ipsius
habitaculo sua carnis evulsus est.

3. *Cæsar. lib. 2. c. 7.* Cæsar recenset de quodam alio peccatore
non in morte duntaxat, verum etiam in vita ap-
parescere Dæmon, conduxitque eum ad laqueum; Quo-
rem jamjam moriturus, nullâ ratione induci potuit
faciendam confessionem, sed semper respondit
Non possum, non possum, sedes mea jam est parata in
no, quod a me dispositum est, necesse est impleri, sed
quod gessi, recipiam, pœna correspondebit culpa, re-
que merentur peccata mea, & in hisce verbis
tritione, sine confessione, sine viatico, sine sacra-
defunctus est, & in Inferno sepultus.

4. *S. Greg. Dial. lib. 4. c. 37.* De Theodoro ficto & simulato Religioso
Gregorius, quod appropinquante horâ mortis
clamare: Recedite, ecce Draconi ad devorandum
sum, etiam caput meum in suo ore absorbit, dicit
ut me non amplius cruciet, sed faciat, quod factum
Cumque alii religiosi fratres eum horrenter, &
sanctæ crucis se munitet, respondebat: Non possum
squamis huius Draconis premor; tamen, ut iocun-
dus recenset, suffragantibus Fratrum orationibus
illis bestiis postmodò liberatus fuerit.

5. *Specul. tit. Demon. exemp. 25.* Neque solum in mortis articulo Dæmon com-
verum etiam terribili suo aspectu infert mortem,
admodum refertur de Leopoldo Austria Duce, qui
lun inspiciendo Dæmonem in propria persona
græquantico seu Mago quodam ei demonstratum
Satis est, & statim ad lectum delatus, ex solo terrore
horrore mortuus est.

6. *Beda rit. 2. lib. 5. hist. cap. 18.* Nec prosunt Angelorum, neque ipsius mei
auxilia, veluti dilucidè & apertè constat ex hisce
exemplis, quorum primum recenset Beda de famo-
mo illo ac generoso belli Duce tempore Regis Cæsar
belligerante, quem cum Angeli sancti accedere
ei laturo in agone constituto, inclarunt iis
nes: Quid hic statim, scientes quia hic nosse est

Verum dicitis, accipitis, Et in eumulum da-
monu vestra ducite Quibus dictis discesserunt An-
geli & Demones vacis ferreis miseram animam a cor-
poris serunt, & ad aeternas Inferni pœnas secum
portarent.

Secundum exemplum adfertur de quodam obstina-
to peccatore, qui in morte sua non nisi hæc responde-
re. Ego peccator pessimus, quid mihi prodest pœnitentia?
damnatu sum. Et quamuis Christus Dominus in per-
pœnitentiam pareret ei, promittens veniam, quotiescunque
pœnitet, & confiteretur: eadem nihilominus ille re-
pœnitentia verba: Ego peccator pessimus, quid mihi prodest
pœnitentia? damnatus sum. Tùm Christus Dominus
propter latere accepit sanguinem, & in moribundi
pœnitentiam faciem, dicens: Sanguis hic, qui in tuam erat
pœnitentiam salutem, in aeternam tuam cedat confusio-
nem, & sic expiravit.

7.
Specul. tit.
Impœn.
exemp. 3.

SUI
REI

De Iudice in Iudicio particulari
iudicatur.

TIT. VI.

Quatuor dicendi modi occurrunt in præfenti mate-
ria, & nullus est, qui suâ careat probabilitate.
Primum asserit, Angelum Custodem nostrum fungi
officio iudicandi nos in articulo mortis, tanquam
Christum & ex Christi commissiōne. Primò, quia
Dominus Deus cunctas res inferiores gubernat & regit
in ministerio Angelorum. Secundò, quia quemad-
modum noster Angelus Custos nouit omnia nostra me-
rita & demerita; ita & eadem iudicare potest. Tertio,
quia sancti Angeli Custodis est conducere animam ad
paradysum, aut in Paradysum, aut eandem relinquere
potestari Demoni, vt ipsam ad Infernum deducat; ita
potest ad ipsius spectabit officium iudicare illam.

Primò pot-
est esse Iu-
dex noster
Angelus
Custos.
Ioan. de
Cassia sup.
Genesim.
Bart. Sibil.
lib. de po.
reg. decada
1.6.3.9.1.

Secundus modus dicendi est, Iudicem nostrum esse
sanctum Michaelem Archangelum, quemadmodum
sanctus Michael Archang.

Secundò, S.
Michael
Archang.

D 5

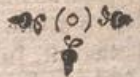
sancta Mater Ecclesia insinuare videtur in ista oratione
*Sancte Michael Archangele, constituisse principem
 omnes animas suscipiendas, id est, iudicandas. Quod
 propter depingitur cum gladio, & bilance, quia gladius
 significat iudicium, & bilance rectitudinem.*

Tertio, Tertia opinio & dicendi modus est, Christum
*Christus in immediatè per seipsum & non Angelorum ministros
 persona Vi- nos iudicaturum, & hæc sententia videtur esse constanti
 sibili. S. Scripturæ: Vigilate, quia nescitis, quâ horâ Filius
 Apocal. 2. nis veniet, scilicet in horâ mortis. Et S. Joannes in Ap
 Innoc. III. calypsi sua ait: Veni Domine Iesu, scilicet in obitum
 de cõtemp. Vnde Papa Innocentius III. cuius est hæc opinio,
 Mund. lib tuor distinguit Adventus Christi, duos visibiles, in ca
 2. c. 43. & in extremo Mundi die, & duos invisibiles, in mente
 in mente.*

Fundamentum opinionis hujus esse potest, quod
 era Scriptura eodem modo loquitur de Adventu Christi
 in Judicio Vniuersali, & in Particulari; ergo in iudicio
 vniuersali veniet in propria forma & personâ
 quoque in particulari. Confirmatur autoritate S. Hieronymi
 hunc in modum loquentis: Quod in die
 futurum est omnibus, hoc in singulis die mortuorum

Quarto, Quartus & vltimus dicendi modus est, Christum
*Christus in morte cuiuslibet venturum non realiter, sed solenniter
 visiois. Quia quilibet virtute & efficacia Christi
 Suarez. 10. species infusus & specialem illuminationem certam
 2. in 3. part. tur de statu sua damnationis vel gloria.*

Tres priores opiniones conciliari possunt, autem
 omnes simul concurrere ad iudicium nostrum, & iudicium
 stum Dominum nostrum, & Angelum nostrum
 dem, & S. Michael Archangelum; at Christum
 cipaliter, & Angelos ministerialiter, vt exinde hinc
 garur fructus concipiendi salutarem timorem
 Christi duntaxat, verum etiam Angeli Custodiam
 & S. Michaelis Archangeli, qui ad nostrum
 concurrere debent iudicium.

EXEMPLA.

Confirmatio
timorem
necessarium.

TIT. VII.

Relator de Religioso quodam negligente, qui quâ- **Ex Vita**
dam vice infirmus & in spiritu captus, ad Divinum **SS. PP.**
iudicium fuit Judicium, ubi reperit Matrem suam a-
maram reprehendentem & dicentem: quomodo hic
filius meus? ubi jam primus fervor tuus? ubi verba illa,
quæ in Religionis ingressu loquebaris: *Volo salvare a-*
nam meam? Ad hæc filius hærens attonitus, totus-
que confusione & confusione plenus, quid responderet, ne-
quid: rediit denique ad se, & ea, quæ acta erant, ferid
mutavit vitam, asperamque admodum egit
viam; nonnullis vero eum monentibus, ut non-
parceret, & de tanto rigore paucillum remit-
tere, respondebat: *Ei improperium Matris mee sustinere*
potero, quomodo Christi & Angelorum eius adversum
meam in die iudicii sustinere potero?

Capimus exemplum quoque à S. Augustino, qui in **S. Aug.**
Confessionibus de seipso ita loquebatur: *Nihil me à* **Flor. c. 4.**
carne carnalium revocabat, nisi metus mortis & futuri **tit. 75. ex-**
*emp. 2.
*emp. 2.**

De Accusatoribus.

TIT. VIII.

Primo, erit Deus ipsemet: *Ego sum iudex & testis.* **Ierem. c. 29.**
Secundo, Angeli boni. Tertio, Dæmones. Quarto, **Ad Rom. 2.**
conscientia, juxta illud Apostoli: *Testimonium red-* **Ierem. c. 29.**
dentibus ipsorum. Quinto, propria peccata: *Ar-*
rum melius tua. Præterea peccatorem accusabunt
Christi, & sanctissimæ Passionis eius instrumeta,
quæ tam exigua improperabunt correspon-
dentem, summamque eius ingratitude. Accusabunt
& cum

& eum omnes illi, quotquot ab eo receperunt, in
 scandalum, ratione cuius ad statum æternæ dam-
 nati sunt. Denique accusabitur peccator ab
 multis creaturis, quibus contra Creatorem suum
 peccavit. Considera ergo, per dilecte Christiane, quæ
 confusione & rubore tunc suffundetur miserabilis
 infœlix anima, à tot tantisque vndeque circum-
 accusatoribus, tot oppressa accusatoribus, tot
 conuicta testimoniis, tunc dicent Dæmones, vehe-
 menter templatur S. Augustinus: *Iustissime Iudex, ad-
 hibis hanc animam tuam, tuam fuisse per creationem, per
 transgressionem, tua est, quia à te creata; at noluit
 quia potentis fuis à te erratis, nō tibi, sed nobis
 tua per creationem, & tua etiam per redemptionem
 quia pretiosissimo tuo Sanguine redempta fuit, etiam
 in vanum, totum, quod fecisti, in ea perditum est.
 Passionem tuam spreuit, Sanguinem tuum
 conculcavit, quapropter adiudica eam nobis, Iudex
 me Iudex, nobis enim ea debetur. Et quid Deum
 ipsamet est iustitia & rectitudo, tūc responsuri opor-
 tuit.*

S. Aug.

Jerem. c. 15.

Qui ad mortem, ad mortem, qui voluit mortem

habeat quoque mortem pœnæ; qui prima peccati

te mortuus est, moriatur etiam secundā æternæ

tionis. *Va, Va diei tūc dicet infœlix illa anima*

immum *Væ* propter mortem corporis, secundum *Væ*

propter mortem animæ; primum *væ* propter pœnam

damni, secundum *Væ* propter pœnam; primum

propter infinitatem pœnæ, secundum *Væ* propter

æternitatem.

Duo *Væ*
 imminet
 peccatori.
 Exech. c.
 39.

EXEMPLVM.

TIT. IX.

Agonizante quadam Moniali in monasterio
 Matris Ognacensis tot tantique adu-
 santes Dæmones eandem tentatum & accusatum, ut illa
 peccata, cuius preces non sufficiebant, pallio etiam, tanquam
 muscas, Dæmones abigeret, cumque vehementer resisterent
 spiritus maligni supra animam agonizantis resisterent.

Sancti pa-
 trocinan-
 tur in mor-
 te.

intercedentes, magno animi fervore Sancta preces
ad Deum, & pro infirma impetrauit veniam, vni-
uersi. Si Demones abierunt, accesseruntque sancti
per agonizante auxiliaturi.

De Materia Iudicii.

TIT. X.

Quid, examinabitur anima de talentis naturalibus
corporis, potentiarum animae, de sanitate,
ingenio, quâ ratione ea impenderit in lucrum
propriorum meritorum, & ad gloriam Dei.
Quid, examinabitur de talentis supernaturalibus
fide, spe, Charitate, cæterisque virtutibus, an
ad usus exercuerit, frequentaverit; an verò ista
bona otii fuligine seu rubigine obduci permi-

*Examen
fiet de donis
naturalibus.
De donis
supernaturalibus.
An
talibus.*

terò, de malis operibus gravibus & levibus, lethar-
gicis, venialibus, linguâ, manu, corde patratiss.

*De malè
operatis.*

Quid, de bono omisso & neglecto per propriam
negligentiam, pigritiam & torporem, & nonnunquam
per malitiam.

*De bono
neglecto.*

Quid, de cunctis illuminationibus & inspirationi-
bus spiritus sancti ad fugiendum malum & operandum
bonum, quomodo iisdem responderit.

*De inspi-
rationibus
Dei.*

Quid, de custodia cordis, præcipuè verò de recta in-
tentione in operando.

*De recta
intentione.*

Quid, de tempore malè expenso: *Tempus impen-
dit, qualiter expensum*, inquit Deus non de annis
& mensibus, sed de horis & momentis, quâ ra-
tione fuerint exposita in suum seruitium & obsequium,
ratio reddenda est de quolibet momento, quid erit
de annis, non otiosè tantum, sed etiam sec-

*De tempore
malè expo-
sito.
S. Bernardus*

Quid, de rationem reddet non de rebus duntaxat ad
personam spectantibus; verùm etiam de iis,
quæ suam concernunt familiam, de filiis, famu-
lis, mulieribus; summa, *exigetur à se usque ad ultimum
oculi.*

S. I. T.
R. U. I.

Luc. 21.

oculi, ut verificetur illa Christi sententia: *Ex capite vestro non peribit, etsi non nisi vnicus vel capillus esset capillus ad vitam tuam spectans, non transibit in examine & iudicio Dei.*

EXEMPLA.

TIT. XI.

*Jacob. de
Paradiso.*

Religiosus quidam defunctus alteri apparuit, & dixit: *Si credis, nemo credit, nemo credit, & interrogatus quid esset, quod nullus crederet, respondit defunctus: Quod si credis, quam stricte iudicet Deus, & quam seuerum iudicium in quibus dictis disparuit.*

*Rigor Dei
in iudican-
do.*

*Ioan. Ae-
gid.*

Præfato quodam pessimæ vitæ gravi & periculo morbo oppresso decumbente, ingressus est cubitulum eius Cursor cum lancea dicens, *cit at te summi iudicii, ut venias ad iudicium.* Et hinc more conductus ad iudicium Dei, ibidemque circa personam suam, & circa animas sibi commissas examinatus, & quibus reus & culpabilis inventus, subito etiam iudicatus & condemnatus fuit.

*De succursu & auxilio B. Virginitatis
morte, & in iudicio.*

TIT. XII.

Eccles. c. 6.

In omni animo tuo accede ad illam, & in novissimo iudicio inuenies requiem in ea, & conuertetur tibi in voluntatem. Quibus verbis docet nos Spiritus sanctus, quomodo in novissimis nostris, in morte, nimirum, & in iudicio magno amore & fiducia recurrere debeamus ad sanctissimam Dei Matrem, promittitque eo tempore nobis pacem & gaudium. Quamobrem sanctissima Mater postulat dicitur *electa ut solis, sed etiam pulchra ut Luna.*

*Maria ago
nizantium
conforta-
rix.*

Causis.

mentum in die nostrae vitae, sed etiam nocte mortis
nobis assistit, & patrocinatur.

At triplici timore mortis infestabimur. Primò, à
aspectu Dæmonum. Secundò, à timore nostro-
rum peccatorum. Tertiò, à timore Divinae offensae

Cuiuslibet timori remedium & medelam confert
potentissima, tanquam Regina Angelorum, tan-
quam Mater gratiae, & tanquam Advocata nostra.

Primo, tanquam Regina & Domina Angelorum præ-
sentis saeculi detinet & repellit Dæmones, quemadmodum
Solis fugatur tenebra. Secundò, tanquam Ma-

ter gratiam impetrat nobis veniam peccatorum nostro-
rum. Tertio, tanquam Advocata nostra placat iram Filii: *Quid in causa*

periculi, ubi illa, qua est Mater Dei, perorat?

Regina maxima nostra necessitate, ubi ea est, in qua
sumus morituri debemus recurrere ad san-

ctam Virginem, veluti ad vicicam post Christum
Christum, imitantes in hoc ipsummet Christum,
qui morte sua derelictus à Patre voluit mori nominatim

Christum: *Christus velis à Patre mori voluit nomi-*

natim mori.

Quapropter Virgines fatuae, si dicto: *Domine, Domi-*

ne nobis, dixissent quoque Virgini Matri: *Domina,*

aperi nobis, repulsam nequiquam passae fuisset.

Quia Mater misericordia Filii iustitiam tempo-

raliter allert & testatur Abbas Suarorius. Constituti
in ultimo conflictu & assultu mortis, & in maxi-

mo solatione, destituti nimirum non terreo
solatio; sed etiam caelesti nonnunquam solatio,

hic est vicicum nostrum remedium & refugium,
nam ad præcellam Dei Matrem, invo-

cantium eius nomen, potentissimumque eius
auxilium & succursum. Invoce-

mus tanquam Angelorum Regiam, ut nos
animetque contra Dæmones, dicentes cum S.

Enimata: Cohibe Domina Dæmones, nec nobis noc-

eat Angelis, ut nos custodiant. Secundò invoce-

mus tanquam Matrem gratiarum, ut nobis impet-

ret

*B.V. liberat nos à tri-
plici mortis timore.*

Richard. de S. Viß.

S. Bonav. serm. 3.

Christum docet nos recurrere ad Mariam Virg. in morte. Guarricci Abb. A Castro de B. Virg.

S. Bonav.

LIBRARY

*S. Aug.
Maria spes
agonizan-
tium.*

*S. Bonav.
Psalt. ps. 4.*

ter peccatorum nostrorum remissionem: & vultum
quam Advocatam nostram, ut nos reconciliet. *Secundum*
mo suo Filio: *O Regina nostra, Mater nostra, Mater*
nostra, Tu es spes peccatorum, in te est expectatio
rum pramiorum, & per te speramus aeternae gloriae
mium. Concludamus hoc idem dicentes sanctae
Virgini, quod S. Bonaventura ait in psalmo suo, *Haec*
est oratio aptissima extremae agonizantium necesse
est dolores, & angustiam cordis mei.
Ne tradat manibus inimicorum meorum, & in
manibus meis confortet animam meam
Deduc me ad portam salutis, & spiritum meum
Facitori, & Creatori meo.

EXEMPLUM.

TIT. XIII.

*Collec. xxx.
38 tit. B.V.
Marin. |*

PRiori cuidam magnae Carthusiae mortis prop-
apparuisset Sathanas ingens secum asportans volu-
cui omnia eius peccata inscripta erant; deterritus
spectu miser moribundus, ac animum pauper-
mens, cuncta ex omologesi deleta fuisse dixit: *Requiritur*
Dæmon, confessus es; sed à Deo non obtinuit remis-
sionem & veniam. Hæc & similia imprope-
thanas, & pauper Monachus desperationis barathrum
mersus quasi videbatur: & ecce apparuit sublimis-
tissima Mater brachiis gestans dulcissimum
Filium, & tanquam vera Regina sine mora recep-
gitque Dæmones, tanquam Mater gratiae dixerunt
nia peccata iam esse remissa, & tanquam Advo-
ciam Filio suo ipsum reconciliasse, significavit. Quæ
ba mirum infirmo attulere solatium, ac paulo post
stantes in sine litaniarum dicerent: *Omnes Sancti*
Sanctæ Dei orate pro nobis, magâ animi lætitiâ salu-
infirmus: Omnes Sancti, qui hic statim, orate pro nobis
isque aliquoties repercas Creatori suo
& cecidit animam.